

Ofte stilte spørsmål (OSS)

– Regionale miljøtilskudd for jordbruket i Oslo og Viken

Her finner du svar på en del vanlige spørsmål om utfylling av søknaden om regionale miljøtilskudd, og spørsmål ved saksbehandling av søknaden.

Ofte stilte spørsmål og svar blir oppdatert etter hvert som nye problemstillinger kommer opp.

Versjonen ble sist oppdatert: 12. Oktober 2022.

Innhold

Generelt	3
Tiltak for å ivareta landbrukets kulturlandskap.....	4
Drift av bratt areal (§ 4)	5
Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (§ 6) og på utmark § 7	5
Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)	6
Tiltak for å ivareta biologisk mangfold	7
Slått av slåttemyr og slåttemark (§ 10).....	7
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer (§ 11)	7
Soner for pollinerende insekter (§ 13)	8
Tiltak for kulturminner og kulturmiljøer.....	9
Drift av seter (§ 14)	9
Skjøtsel av steingjerder, trekkerer og alléer (§ 16)	9
Tiltak for å redusere avrenning til vassdrag og kyst	10
Ingen jordarbeiding om høsten (§ 17)	10
Gras på arealer utsatt for flom og erosjon (§ 18).....	10
Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer (§ 19)	11
Direktesådd høstkorn og høstoljevekster (§ 20)	12
Fangvekster som underkultur (§ 21)	12
Fangvekster sådd etter høsting (§ 22)	12
Grasdekt kantsone i åker (§ 24).....	13
Fangdam (§ 25)	13
Tiltak for å redusere utslipp til luft	13
Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 26).....	13
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 27)	15
Tiltak for å redusere bruk av kjemiske plantevernmidler	15
Ugrasharving i åker (§ 28).....	15
Ugrasbekjempelse i radkulturer (§ 29)	15
Tiltakspakke: Miljøavtale og klimarådgivning.....	16
Miljøavtale (§ 30)	16
Klimarådgivning (§ 31)	17

Generelt

Må jeg ha levert søknad om produksjonstilskudd før jeg kan søke regionalt miljøtilskudd?

Nei. Du trenger ikke å ha søkt om produksjonstilskudd for å kunne søke om regionalt miljøtilskudd, men foretaket ditt må oppfylle vilkårene i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. Dersom et foretak ikke har søkt om produksjonstilskudd, men likevel ønsker å søke om regionalt miljøtilskudd, må foretaket dokumentere at det fyller vilkårene for produksjonstilskudd. Denne dokumentasjonen må foreligge skriftlig.

Må jeg ha disponert arealet?

Ja, foretaket som søker om regionalt miljøtilskudd må ha disponert det arealet foretaket søker tilskudd for. Det innebærer at du kan søke regionalt miljøtilskudd for de samme arealene som du har søkt produksjonstilskudd for.

Eksempel 1: Etter vekstsesongens slutt avtaler du med naboen at du skal drive jorda der kommende vekstsesong. Du ønsker å søke om RMP-tilskudd på arealet om høsten. Det kan du ikke gjøre, siden foretaket ditt ikke har disponert jorda gjennom vekstsesongen i søknadsåret.

Eksempel 2: Du har to foretak. I det ene foretaket er det grønnsaksproduksjon, mens i det andre er det kornproduksjon. Samtidig ønsker du å søke om tilskudd til «hypping/radrensing». I så fall må du gjøre det via «grønnsaksforetaket», siden det er «grønnsaksforetaket» som har disponert grønnsaksarealene. Vil du søke om tilskudd til ingen/utsatt jordarbeiding, må det skje via «kornforetaket».

Hva skjer hvis jeg ikke har gjødslingsplan eller plantevernjournal?

RMP-tilskuddet avkortes inntil 100 prosent dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet. Dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler er mangelfull, avkortes RMP-tilskuddet med inntil 50 prosent. Størrelsen på avkorting for mangelfull gjødslingsplan og/eller journal over plantevernmidler ses i sammenheng med hvilke tilskuddsordninger foretaket har søkt på. Kravene til gjødslingsplan finner du i [forskrift om gjødslingsplanlegging](#).

Hva er en journal over plantevernmidler?

Plantevernjournalen skal inneholde opplysninger om navn på plantevernmiddelet som brukes, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på.

Må all dokumentasjon sendes inn sammen med søknaden?

Nei. Kommunen kan be om få tilsendt dokumentasjon eller sjekker dokumentasjonen som kreves ved den stedlige kontrollen.

Hvor finner jeg nærmer informasjon om søknadsprosessen?

Se [nettsiden til Landbruksdirektoratet](#).

- [Hvordan søke?](#)

Kan jeg levere RMP-søknaden etter 15. oktober?

Ja, RMP-søknad kan leveres inntil 14 dager etter fristen, men da blir det et trekk i tilskuddet med 1000 kr/dag. Etter 29. oktober lar det seg ikke gjøre å levere søknad, uten innvilget dispensasjon fra søknadsfristen.

Må jeg svare på alle egenerklæringsspørsmålene?

Nei, de tre siste spørsmålene, gjelder kun ved søknad om miljøavtale.

Hjelp, jeg gir snart opp- det er feil i søknadsskjemaet og det er håpløst å markere kartinntegningen!

Det vil alltid kunne være tekniske utfordringer i et elektronisk søknadssystem, og særlig i år med store justeringer av tilskuddsordningene. Kontakt kommunen din for hjelp, eller skriv inn en melding til forvaltningen i søknadsskjema. Du kan også sende inn en papirsøknad med vedlagt kart over tiltakene. [Papirsøknadsskjemaet finner du på nettsiden vår](#) på bokmål og nynorsk.

Søknaden står "under registrering", men jeg får ikke sendt den inn, hva gjør jeg?

Det hender det er tekniske utfordringer ved innsending av søknaden, ta kontakt med kommunen og send inn papirsøknad om det ikke løser seg på annet vis. Oppdager du feilen først etter søknadsfrist, kan du søke om dispensasjon fra søknadsfrist pga. tekniske utfordringer. Se også spørsmål over.

Hva defineres som åpen åker arealer?

Med åpenåkerkulturer menes korn, potet og grønnsaker.

Hvor finner jeg generelle bestemmelser for RMP?

De kan du [lese her](#)

Kan jeg importere kartinntegninger fra tidligere år?

Ja, søker får velge hvilket år han/hun vil importere fra. Det er ikke valg om kommunens godkjente eller søkers egne inntegninger - det er kun kommunens godkjente inntegninger som blir importert.

Tiltak for å ivareta landbrukets kulturlandskap

Se [Landbruksdirektoratets kommentar til regelverk](#)

Kulturlandkaptiltak - hva er prioriterte områder?

Landbruksdrifta påvirker utformingen av landskapet vårt på ulike måter. I flere områder har langvarig jordbruksdrift etterlatt spesielle kulturhistoriske, biologiske og estetiske verdier. Disse verdiene er det ønskelig å ivareta framover. Det kan kreve spesielle tiltak.

Begrensede midler gjør at vi må prioritere de landskapene som i størst grad særpreger Oslo og Viken. Prioriteringen er avgrenset til *fjell, kystlandskap* og *raviner*. I tillegg prioriteres områder som etter kartlegging er utpekt til «*verdifulle kulturlandskap*» og «*nasjonalt utvalgte kulturlandskap*» i jordbruket. Kartlegging og utvalg er foretatt av miljøvern- og landbruksmyndighetene i de enkelte fylkene.

Områdene finnes avmerket i gårdskartet. Når du tegner inn tiltak i søknaden om RMP, kan du slå på kartlag i kartet som viser områdene som er nevnt ovenfor. Dessverre finnes det ikke kartlag som viser raviner.

Hvilke områder er «Verdifulle kulturlandskap» i Oslo og Viken?

Her finner du [kart over prioriterte kulturlandskap](#).

Drift av bratt areal (§ 4)

Kan jeg få tilskudd for beiting av bratt areal?

Nei, tilskuddet gis ikke til beiting alene. Det er bare drift i form av *slått og høsting* som gir tilskudd.

Hvor bratt må arealet være før det gis tilskudd?

Arealet må ha en helling på 1:5 eller mer. Det kan ikke være brattere enn at det lar seg slå maskinelt eller med ljà.

Kan jeg få tilskudd til drift av bratt innmarksbeite?

Nei, i Oslo og Viken omfatter ordningen kun fulldyrket og overflatedyrket areal.

Kan jeg regne hele skiftet som bratt, selv om det er mindre deler av det som ikke er bratte nok?

Nei. Når du søker tilskuddet, tegner du inn hele arealet på kart. Det elektroniske kartet vil selv finne ut hvilke deler av skiftet som er bratt nok, basert på høydekotene.

Er det tilstrekkelig at jeg beitepusser på bratt areal for å få tilskudd?

Nei, omsøkt areal skal slås og høstes.

Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark (§ 6) og på utmark § 7

Hva er innmarksbeite?

Innmarksbeite i søknaden om regionale miljøtilskudd må oppfylle de samme kravene som stilles til innmarksbeite ved søknad om produksjonstilskudd i jordbruket: «*Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålede urter.*» Ved arealberegning av innmarksbeite skal innslag av ikke-jordbruksareal som fjell, sumper, dammer og skog som per enhet er større enn ett dekar, trekkes fra. Du [kan lese mer om innmarksbeite på nettsiden til Norsk institutt for bioøkonomi \(NIBIO\)](#).

Nytt innmarksbeiteareal må være godkjent og klassifisert som innmarksbeite av kommunen, før arealet kan gi grunnlag for tilskudd.

Kan jeg føre opp de samme dyra ved beite på innmark og beite i utmark?

Ja. Hvis dyra har beitet både i innmark og i utmark, kan du søke både på tilskudd til «Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark» og tilskudd til «Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark». Vilåårene for begge ordningene må være oppfylt.

Kan innmarksbeite føres opp under § 7 Beiting av verdifullt jordbrukslandskap i utmark?

Nei. Innmarksbeite er innmark, ikke utmark. Det kan ikke være begge deler.

Hva innebærer det at arealet må være godt nedbeitet?

Den årlige beitinga må være intensiv nok til at arealtilstanden opprettholdes over tid. Beitinga må fremme utvikling av gras og beitetålende urter og holde andre arter borte. Samtidig skal miljøverdiene opprettholdes. Det betyr at beitingen skal opprettholde eller øke det biologiske mangfoldet. Melkekyr/-geiter eller dyr som går med diende avkom setter, uten tilleggsfôring, større krav til godt beite enn dyr som kun har behov for næring til eget vedlikehold. I slike tilfeller kan det være behov for å la andre dyr beite ned arealet etterpå.

Får jeg tilskudd ved bruk av beitepusser?

Nei, nedslåing av graset med beitepusser gir ikke rett til tilskudd. Arealet skal være beitet.

Hvor ligger vernskoggrensa?

Vernskoggrensa er litt forskjellig definert i hver kommune. Ta kontakt med skogbrukssjefen i kommunen.

Lov om skogbruk, § 12. Vernskog, gir følgende regler:

«Fylkesmannen kan gi forskrift om at skog skal vere vernskog når skogen tener som vern for annan skog eller gir vern mot naturskadar. Det same gjeld område opp mot fjellet eller ut mot havet der skogen er sårbar og kan bli øydelagt ved feil skogbehandling.

Forskrifta skal leggje fast grensene for vernskogen og gi reglar for forvaltninga av skogen. Det kan også fastsetjast reglar om meldeplikt.

Kommunen skal sørge for at eigarar av vernskog blir gjort kjent med vernskogvedtaket og dei reglane som blir fastsette, og skal kunngjere vedtaket i dei aviser kommunen elles nyttar til kunngjeringar.»

Hvilke dyr defineres som småfe?

Med småfe menes; sau, lam, geit og kje.

Det er krevende å tegne inn arealene på utmarksbeite i fjellområdene, hva gjør jeg?

Tilskuddet utmåles pr dyr, så det er ikke vesentlig å avmerke presist areal for denne ordningen. Det viktigste er å vise på kartet hvor dyra har beitet.

Jeg har hatt dyra på innmarksbeite i sommer, hva søker jeg på?

Du kan søke på «tilskudd til beite av verdifulle jordbrukslandskap i innmark», dersom beitet er et *ravinebeite*, eller ligger innenfor «*verdifulle kulturlandskap*» og «*nasjonalt utvalgte kulturlandskap*» i jordbruket.

Her finner du [kart over prioriterte kulturlandskap](#).

Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)

Bruket mitt ligger over vernskoggrensa. Kan jeg få tilskudd til slått av verdifulle jordbrukslandskap eller beiting av lokalt verdifulle jordbrukslandskap i utmark?

Ja. Bruk som ligger over vernskoggrensa er berettiget slikt tilskudd, selv om arealene ligger nær tunet og ikke «innpå fjellet».

Kan det gis tilskudd til både § 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap og § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark eller § 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark for det samme arealet?

Nei. Du kan få tilskudd for *enten* slått *eller* beiting - ikke begge deler, på det samme arealet.

Tiltak for å ivareta biologisk mangfold

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverk](#)

Hva er prioriterte områder?

Landbruksdrifta påvirker utformingen av landskapet vårt på ulike måter. I flere områder har langvarig jordbruksdrift etterlatt spesielle kulturhistoriske, biologiske og estetiske verdier. Disse verdiene er det ønskelig å ivareta framover. Det kan kreve spesielle tiltak.

Begrensede midler gjør at vi må prioritere de landskapene som i størst grad særpreger Oslo og Viken. Prioriteringen er avgrenset til *fjell, kystlandskap* og *raviner*. I tillegg prioriteres områder som etter kartlegging er utpekt til «*verdifulle kulturlandskap*» og «*nasjonalt utvalgte kulturlandskap*» i jordbruket. Kartlegging og utvalg er foretatt av miljøvern- og landbruksmyndighetene i de enkelte fylkene.

Områdene finnes avmerket i gårdskartet. Når du tegner inn tiltak i søknaden om RMP, kan du slå på kartlag i kartet som viser områdene som er nevnt ovenfor. Dessverre finnes det ikke kartlag som viser raviner.

Slått av slåttemyr og slåttemark (§ 10)

Arealer som er aktuelle for RMP-ordningen er arealene som det kan søkes tilskudd for under Miljødirektoratets [tilskuddsordninger for trua arter og naturtyper, A-, B- og C-lokaliteter av slåttemarker - med de samme utvelgingskriterier og krav til skjøtselsplan](#). Les mer om naturtyper i [Kartlegging av naturtyper](#).

Jeg har arealer som er kartlagt som slåttemark, men jeg finner dem ikke igjen på kartet som viser verdifulle naturtyper.

Kommunen eller miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen har som regel kopi av dokumentasjon på miljøverdiene som er kartlagt i slåttemarka. Dersom arealet er kartlagt, men det av tekniske grunner ikke har blitt overført til Naturbase kan kommune og Fylkesmannen bidra med hjelp til å søke tilskudd.

Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer (§ 11)

Hvilke områder er «Verdifulle kulturlandskap» i våre fylker?

Her finner du [kart over prioriterte kulturlandskap](#)

Hva vil det si at et areal er biologisk verdifullt?

Biologisk verdifullt areal inneholder spesielle biologiske kvaliteter som det ikke finnes så mye av ellers. Det kan for eksempel være truede arter eller vegetasjonstyper, spesielt rik flora og fauna, eller at arealet er særpreget på annen måte. Tilskudd til slått eller beiting er ment som en stimulans til å videreføre en driftsmetode som opprettholder denne tilstanden. Hvis du er i tvil om kvalitetene til arealet, ta kontakt med kommunen.

Kan det samme skiftet være både biologisk verdifullt, lokalt verdifullt og bratt samtidig?

Ja, det finnes eksempler på det. Det gis likevel *bare ett tilskudd*.

Soner for pollinerende insekter (§ 13)

Jeg har allerede etablert sone(-r) for pollinerende insekter på eiendommen min. Kan jeg få tilskudd for denne?

Ja, hvis du allerede har etablert sone for pollinerende insekter kan du få tilskudd for å skjøtte denne.

Hva menes med «i kombinasjon»?

Når du etablerer grasdekt vannvei, grasstripe i åker eller grasdekt kantsone i åker, sår du samtidig den pollinatorvennlige frøblandingen. Da får du gras- og pollinatorvennlige blomster i hele den etablerte sonen. Dvs. det er ikke en egen sone for gras og en for blomster, men gras og pollinatorvennlige blomster i kombinasjon.

Jeg har sådd og skjøtter en sone for pollinerende insekter. Hvordan skal jeg føre dette arealet i søknad om produksjonstilskudd?

- Med blomstring gjennom vekstsesongen, vil sonen normalt ikke inngå i ordinær drift med høsting. I produksjonstilskuddssøknaden føres derfor blomsterstripene som areal ute av drift (kode 292) ev. areal i drift, men ikke berettiget PT (kode 294). Se side 17 i årets [veileder til PT](#).
- Hvis sonen blir høstet og brukt til fôr, kan foretaket søke PT for det som grasareal.
- Det er ikke anledning til å føre opp areal med blomsterstriper som del av kornarealet.
- Den høye tilskuddssatsen er tenkt å blant annet dekke inn tapt avling og produksjonstilskudd i tillegg til kostnadene ved etablering og skjøtsel av disse sonene.

Kan det gis tilskudd for tilsåing av pollinatorvennlige vekster på hele skifter?

Nei, intensjonen med ordningen er å gi tilskudd til striper.

Kan jeg sprøyte pollinatorsoner etter blomstring?

Nei, ett av vilkårene for å motta tilskudd for pollinatorsoner er at sonene ikke sprøytes.

Tiltak for kulturminner og kulturmiljøer

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverk](#)

Drift av seter (§ 14)

Hvilke krav stilles for å få tilskudd?

Følgende krav stilles:

- Foretaket må produsere melk fra setra i minst seks uker i sommerhalvåret
- Produksjonen skal tilsvare 45 liter kumelk eller 25 l geitemelk i døgnet per seter
- Produksjonen må skje innenfor kvote eller du må ha fritak fra overproduksjonsavgift ved lokal foredling av melk i henhold til forskrift.
- Produksjonen skal skje i henhold til varemottakerens krav til leveranse
- Eventuelle krav fra det lokale Mattilsynet må være oppfylt. Ved egen foredling må det foreligge godkjenning fra Mattilsynet for salg/omsetning av melkeprodukter
- Salg av melkeprodukter fra setra må dokumenteres
- Hoveddel av fôropptak skal foregå ved beiting
- Setra må ha hus for overnatting

Jeg leier seter og dyr. Kan jeg få tilskudd?

Ja, under visse betingelser. Du må ha skriftlig og signert kontrakt om leie av seter og dyr. Seterdrifta må oppfylle kravene ovenfor.

Må melka foredles på setra?

Nei, melka som produseres skal leveres til meieri eller foredles på setra. Det kan være kostbart å ha utstyr for foredling av melka både på setra og hjemme. Det kan gis tilskudd til setring, selv om søker transporterer melka hjem og foredler den der. Øvrige vilkår for tilskuddet må være oppfylt.

Kan jeg få tilskudd for drift av flere setre?

Ja. Drifta på hver enkelt seter må oppfylle vilkårene ovenfor.

Skjøtsel av steingjerder, trerekker og alléer (§ 16)

Kan jeg markere skjøtsel på to sider av steinggjerdene og få dobbelt tilskudd?

Nei, ett gjerde er lik ett tilskudd.

I tilfeller der steingjerde ligger på en eiendomsgrense, og det er to foretak som skjøtter steingjerde, fordeles tilskuddet med halvparten hver.

Tiltak for å redusere avrenning til vassdrag og kyst

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverk](#)

Forurensningstiltak - hva er prioriterte områder?

Etter siste istid ble det avsatt marin leire i saltvann. Arealer med marin leire ligger generelt under 200 m.o.h., *marin grense*. Marin grense er det høyeste nivået havet har hatt etter istiden. Her har vi næringsrikt leirholdig jordsmonn, og mye åpenåkerareal med høy risiko for avrenning. Arealer under *marin grense* er derfor *prioriterte områder* med hensyn til regionalt miljøtilskudd.

Det innebærer at flere av ordningene som tar sikte på å begrense avrenning til vassdrag og kyst, har høyere satser for arealer som befinner seg under marin grense enn for arealer som ligger over marin grense. Enkelte forurensningstiltak gjelder kun innenfor prioriterte områder.

Ingen jordarbeiding om høsten (§ 17)

Kan man søke RMP-tilskudd for ingen jordarbeiding ved systematisk grøfting på stubbarealet i om høsten høst? Arealet skal ikke pløyes etter ferdig grøfting.

Ja, det vil jo være mye stubbåker igjen. Det viktigste er at jorda grøftes når den er lagelig, og ikke når det er vått for å tilpasse seg stubbtilskuddet.

Kan en søke om tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten på arealer (vendeteiger) der det er kjørt jordløsner. Det er 1 meter mellom tindene og den går ca. 50 cm dypt?

Ja, men ingen anbefaler å jordløsne så seint. Generelt så bør det sås til så planterøtter holder grubbesporene åpne. Ideelt sett bør kombinasjonen av disse tiltakene utføres når det er lagelig - rundt St.Hans-tider

Jeg får ikke kombinert «§ 20 direktesådd høstkorn» og «§ 17 ingen jordarbeiding om høsten» i kartet.

Det er dessverre ikke teknisk mulig å kombinere «direktesådd høstkorn» og «ingen jordarbeiding om høsten». Du kan kun søke direktesådd høstkorn. Som en kompensasjon for at de to tilskuddene ikke kan kombineres, har vi en høyere sats på direktesådd høstkorn.

Gras på arealer utsatt for flom og erosjon (§ 18)

Kan søkere som har både korn og gras få tilskudd til flomutsatte områder på eng også i områder uten miljøkrav?

Ja. Ordningen gjelder for foretak som er berettiget produksjonstilskudd for korn eller andre åpenåkerkulturer i samme søknadsåret. Den vil dermed også gjelde for foretak med både korn og grasarealer, i år med eng på det flomutsatte arealet.

Kan foretak med kun grasarealer få tilskudd til gras på arealer utsatt for flom og erosjon?

Dersom arealet ligger i et område med sårbare vassdrag med regionale miljøkrav, vil foretak med kun grasarealer kunne søke på tilskuddet.

Foretak som kun har grasarealer og arealet ikke omfattes av regionale miljøkrav, er ikke berettiget tilskudd for gras på arealer utsatt for flom og erosjon.

Er det kun gras/flerårige vekster på flomutsatt del av jordet med åpenåkerkultur som får tilskudd?

Ja, kun den delen av arealet som er flomutsatt eller erosjonsutsatte (erosjonsrisikoklasse 3 og 4).

Er ettårige grønnfôrvekster inkludert i åpenåker?

Ja.

Hva menes med vilkåret "godt etablert om høsten i søknadsåret"?

Med dette mener vi at det skal etableres levende planter som driver fotosyntese fram til innvintring og ved vekststart etter vinteren. Levende planter som driver fotosyntese, er isolert sett et vesentlig element for flere økosystemtjenester enn ved kun mekanisk rot armering og overflatedekke.

Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer (§ 19)

Hva betyr det at et areal er *flomutsatt*?

Med flomutsatt menes at arealet står under vann oftere enn hvert 10. år. Kommunen avgjør erosjonsrisikoen. Hensikten med tilskudd til stubb i flomutsatte og vassdragsnære områder, er å redusere flomerosjon. Det omfatter både reduksjon av jorderosjon og å forebygge tap av næringsalter.

Kan jeg få tilskudd på vassdragsnært areal selv om arealet ikke er flomutsatt?

Ja, Ingen jordarbeiding nærmere vassdrag enn 50 meter er tilskuddsberettiget etter §19, forutsatt at man oppfyller vilkårene for både §§ 17, og 19.

Kan jeg søke regionalt miljøtilskudd for et areal som har ligget brakk i sommer?

Nei. Arealer som har ligget brakk i sommer, dvs. uten å være tilsådd, er ikke berettiget regionalt miljøtilskudd.

Kan jeg søke tilskudd til «Ingen jordarbeiding om høsten» og tilskudd til «Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer» på samme areal?

Ja. Tilskudd til «Ingen jordarbeiding på flomutsatte arealer» gis som tillegg til tilskudd til «Ingen jordarbeiding om høsten».

Jeg får ikke kombinert «§ 20 direktesådd høstkorn» og «§ 19 ingen jordarbeiding på flomutsatte og/eller vassdragsnære arealer» i kartet.

Det er dessverre ikke teknisk mulig å kombinere «direktesådd høstkorn» og «ingen jordarbeiding på flomutsatte og/eller vassdragsnære arealer». Legg inn en forklaring i merknadsfeltet i søknaden din, om at du ikke fikk kombinert tiltakene i kartet. Dette blir håndtert av saksbehandler i kommunen manuelt ved behandling av søknaden din, for søknader til og med søknadsomgangen for regionalt miljøtilskudd i 2022.

Direktesådd høstkorn og høstoljevekster (§ 20)

Hva betyr forutgående jordarbeiding?

Høstkornet skal sås uten at arealet blir jordarbeidet før såing. Forutgående jordarbeidingsutstyr, dvs. utstyr som ikke direkte fører såfrøet ned i jorda, er ikke greit. Lett risping av jorda for å få bedre kontakt mellom såkorn og jord kan aksepteres, men det må være minimal forstyrrelse av jorda. Såinga være så dyp at anbefalt sådybde ivaretas. Type sålabb er ikke avgjørende. Hovedsaken er at den skjærer seg ned i jorda og legger såfrøet i passelig dybde. Det som er viktig er at jorda utenom såradene berøres minst mulig. Så lenge det er stubb mellom såradene er det greit. Såmaskinen skal kun bearbeide jorda i striper der såfrøene plasseres.

Jeg får ikke kombinert «§ 20 direktesådd høstkorn» og «§ 17 ingen jordarbeiding om høsten» i kartet.

Det er dessverre ikke teknisk mulig å kombinere «direktesådd høstkorn» og «ingen jordarbeiding om høsten». Du kan kun søke direktesådd høstkorn. Som en kompensasjon for at de to tilskuddene ikke kan kombineres, har vi en høyere sats på direktesådd høstkorn.

Jeg får ikke kombinert «§ 20 direktesådd høstkorn» og «§ 19 ingen jordarbeiding på flomutsatte og/eller vassdragsnære arealer» i kartet.

Det er dessverre ikke teknisk mulig å kombinere «direktesådd høstkorn» og «ingen jordarbeiding på flomutsatte og/eller vassdragsnære arealer». Legg inn en forklaring i merknadsfeltet i søknaden din, om at du ikke fikk kombinert tiltakene i kartet. Dette blir håndtert av saksbehandler i kommunen manuelt ved behandling av søknaden din, for søknader til og med søknadsomgangen for regionalt miljøtilskudd i 2022.

Fangvekster som underkultur (§ 21)

Kan fangvekst sådd som underkultur slås og/eller beites?

Ja, men dersom fangveksten slås og/eller beites skal det skje på en måte at vegetasjonen ikke ødelegges, dvs fangveksten må fortsatt være godt etablert, og funksjonen til vegetasjonen må opprettholdes.

Kan jeg tilskudd til fangvekst i mais?

Ja, det kan gis tilskudd til fangvekst som underkultur i mais. Fangveksten kan f.eks. sås sammen med siste ugrasharving eller radrensing. Da vil foretaket få tilskudd for fangvekst som underkultur og for ugrasharving. Det gis imidlertid ikke tilskudd til ingen jordarbeiding for mais.

Fangvekster sådd etter høsting (§ 22)

Hvordan ser en godt etablert fangvekst ut?

Med «godt etablert» menes der plantene har utviklet god rotstruktur og er godt synlige over jorda med et jevnt og tett plantedekke.

Er det greit å så korn som fangvekst?

Ja. I gjeldende RMP er det ikke satt vilkår om hvilke vekster som skal inngå i fangvekstblanding. Men husk at et av grunnvilkårene for dette tiltaket er at fangveksten ikke skal være hovedvekst året etter.

Etter tidlig tresking av korn har det kommet opp voldsomt med etterrenning. Kan jeg søke om tilskudd til fangvekst på arealet?

Nei. Tilskuddet skal være en kompensasjon for ekstra kostnader knyttet til etablering av fangveksten. Det er en forutsetning at arealet såes (breisåing er ok).

Grasdekt kantsone i åker (§ 24)

Kan jeg søke produksjonstilskudd for areal med «grasdekt kantsone i åker» som ikke blir høstet?

Nei. Tilskuddssatsen er tenkt å blant annet dekke inn tapt avling og produksjonstilskudd i tillegg til kostnadene ved etablering og skjøtsel av disse sonene.

Fangdam (§ 25)

Hva er omfattet av arealet?

Arealet rundt fangdammen som det gis tilskudd for: vannspeilet, kantvegetasjon og vegetasjonsfilter.

Fangdammens areal er under 1 dekar. Hva gjør jeg?

Tilskuddet til fangdam utmåles per dekar. Dersom fangdammen er under ett dekar, avrunder du oppover til ett dekar.

Tiltak for å redusere utslipp til luft

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverk](#)

Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 26)

Hva menes med spredning av husdyrgjødsel ved *nedfelling*?

Metoden innebærer bruk av utstyr som «skyter» gjødsel ned i bakken. På den måten kan nitrogen tapet reduseres med opptil 80 % og avrenning og luktproblemer reduseres betydelig.

Hva menes med spredning av husdyrgjødsel ved *nedlegging*?

Metoden innebærer at gjødsel blir lagt ned på bakken med slanger. Det gir mindre nitrogentap til luft og mindre luktproblemer.

Er det mulig å få tilskudd til miljøvennlig spredning 2 ganger på det samme arealet?

Nei. Det gis tilskudd kun for én spredning. Gjødsel må spres på en slik måte at det kommer til nytte i vekstsesongen i den forstand at det høstes avling på arealet etter siste spredning. Spredning uten påfølgende vekst er generelt ikke ønskelig og gir ikke tilskudd.

Er det mulig å få tilskudd for nedlegging av gjødsel med stripespreder eller slange på bratt areal?

Ja.

Kan jeg få miljøtilskudd for spredning av husdyrgjødsel med nedfelling på høstkornarealet?

Nei. Arealet skal høstes eller beites ETTER siste spredning.

Kan spredning av talle kvalifisere for tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel?

Nei. Ordningen omfatter ikke faste husdyrgjødseltyper som spres med tørrgjødselvogn. For slike husdyrgjødseltyper vil ikke spredemetodene som gir tilskudd spille noen nevneverdig rolle for å redusere tap av næringsstoffer.

Kan spredning av bioresser fra matavfall kvalifisere for tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel?

Det kommer an på konsistensen på gjødsel. Ordningen omfatter ikke faste gjødseltyper som spres med tørrgjødselvogn. For slike typer vil ikke spredemetodene som gir tilskudd, spille noen nevneverdig rolle for å redusere tap av næringsstoffer. For flytende gjødseltyper med fare for tap av næringsstoffer ved spredning, og der det brukes utstyr for nedlegging eller nedfelling, eller med rask nedmoldning, kan det søkes om tilskudd til miljøvennlig spredning.

Kan jeg motta RMP-tilskudd for nedfelling av husdyrgjødsel selv om jeg bredspredde husdyrgjødsel på slutten av vekstsesongen?

RMP-tilskuddet for nedfelling eller nedlegging gis for maks én spredning per areal, og vilkårene gjelder for det tiltaket som omsøkes. Det betyr at du kan få tilskudd til nedfelling på et areal, selv om du sprer husdyrgjødsel på samme areal senere samme vekstsesong, men da på andre måter som ikke tilfredsstiller vilkårene for miljøvennlig husdyrgjødselspredning.

Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 27)

Hva menes med spredning av husdyrgjødsel med *tilførselsslanger*?

Det brukes ingen tankvogn som trekkes etter traktoren. Husdyrgjødsel tilføres fra gjødsellageret via en slange som traktoren trekker med seg. Fordelen er at faren for jordpakking reduseres. Det er ingen bestemte krav til type spredereidskap.

Gjelder kravet om nedmolding tilfeller der gjødsel er spredt med nedlegging, også i tilfeller der det er benyttet tilførselsslange?

Ja. Kravet om nedmolding gjelder ikke der det står åker. Det gjelder kun svart jord. Eksempel: En bonde har sådd en del høstkorn. Påfølgende vår sprer han husdyrgjødsel på høstkornet, med utstyr for nedlegging. Han trenger ikke nedmolde dette.

Tiltak for å redusere bruk av kjemiske plantevernmidler

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverk](#)

Ugrasharving i åker (§ 28)

Kan jeg få tilskudd til ugrasharving om våren når jeg har sprøytet høstkorn om høsten?

Nei. Det skal ikke benyttes ugrasmidler.

Kan jeg få tilskudd for å ugrasharve i mais?

Det kan gis tilskudd til ugrasharving i mais. Hvis foretaket velger å radrense i stedet for å ugrasharve, vil det kunne gis tilskudd til ugrasharving, men ikke til radrensing.

Kan jeg få tilskudd per gang jeg ugrasharver?

Nei, det gis kun ett tilskudd per areal i vekstsesongen.

Ugrasbekjempelse i radkulturer (§ 29)

Hva menes med mekanisk ugrasbekjempelse?

Du utfører mekanisk ugrasbekjempelse når du radrenser, luker eller hypper radkulturen eller flammebehandler.

Damping inngår ikke.

Gir plastdekking tilskudd?

Nei. Plastdekking i grønnsaker eller andre typer tildekking gir ikke tilskudd. Det gjelder selv om det er brukt nedbrytbar bioplast. Tilskudd forutsetter en *aktiv* ikke-kjemisk bekjempelsesmetode.

Tiltakspakke: Miljøavtale og klimarådgivning

Se [Landbruksdirektoratets kommentarer](#)

Miljøavtale (§ 30)

Kan jeg få tilskudd til miljøavtale i tillegg til andre miljøtilskudd som ingen jordarbeiding og fangvekster med mer?

Ja, tilskuddet kommer på toppen av andre berettigede og omsøkte RMP-tilskudd. Se grunnvilkårene i veilederen for regionale miljøtilskudd i Oslo og Viken, § 30.

I egenerklæringen for miljøavtale står det: "Alt erosjonsutsatt areal på foretaket har stubb, gras eller fangvekster om vinteren." Hva menes med "alt erosjonsutsatt areal"?

Med dette menes at søkeren oppfyller grunnvilkårene for miljøavtale, slik det er beskrevet under § 30 i veilederen: For å kunne søke på miljøavtale skal det sås gras eller fangvekster om høsten eller arealet skal ligge i stubb gjennom vinteren. Dette gjelder:

- Alt åkerareal i erosjonsklasse 3 og 4
- Dråg
- Langs jordbruksarealer som grenser til åpent vann.
- Bredden på vegetasjonsdekket eller området med stubb må minst være 6 meter på fulldyrka mark.

Trinn 1: Jordløsning

Kan jeg ta ei grønnsaksavling før jeg sår «pionerblandinga»?

Ja. Dersom det er laglige forhold for tidlig våronn, vil det være mulig ta ei grønnsaksavling før tilsåing med pionerblanding og likevel ha godt håp om å få ønsket virkning av pionerblandinga. Veksttida for pionerblandinga må være minimum to måneder. Den må sås under laglige forhold, vanligvis godt ut i juni når jorda er varm nok til å gi god rotutvikling.

Kan jeg ta ei grasavling før jeg pløyer opp enga og deretter så «pionerblanding»?

Nei. Formålet med ordningen er å bedre jordstrukturen i *åpen åker* med jordstrukturproblemer og dreneringsbehov. Flerårig eng/beite som del av vekstskiftet, vil bidra til bedre jordstruktur. Ordningen er derfor ikke aktuell for slike arealer.

Kan jeg slå «pionerblandinga»?

Ja, men det må da gjøres etter blomstring. Lar du plantematerialet ligge på jorda, vil den kunne tjene som grønn gjødsling. Selve pionerblandinga gir lite plantemasse. Dersom du sår i bygg eller havre, vil du få en plantemasse som kan brukes til fôr. Jordforbedringa blir best dersom pionerblandinga ikke slås.

Kan jeg høstpløye arealet jeg har hatt «pionerblanding» på?

Nei.

Hvordan føres pionerblandinga i søknaden om produksjonstilskudd?

- Arealet føres som grønn gjødsling (kode 223), dersom alt plantematerialet blir tilbakeført til jorda i fersk tilstand.
- Arealet føres som grønnfôr (kode 213) dersom det blir høstet og avlinga brukt til fôr. Pionerblanding er dårlig egnet for pressing og pakking. Iblandet bygg eller havre blir plantemassen bedre egnet til fôr.
- Dersom arealet ikke slås, føres det i kode 294, «Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd».

Det forutsettes at utstyr for pussing, eventuell slått m.m., ikke forårsaker slike skader som tiltaket har til hensikt å motvirke.

I tilfeller der det er to kulturer på det samme arealet i samme vekstsesong, kan søkeren **velge** hvilken vekst vedkommende ønsker å føre i søknaden om produksjonstilskudd. Kulturen som føres i søknaden om produksjonstilskudd må være plantet/sådd før 1. august. Med andre ord: Når det er tatt ei grønn saksavling før pionerblandinga ble sådd på arealet, kan foretaket få areal- og kulturlandskapstilskudd for grønnsaker. Er pionerblandinga slått og plantemassen brukes til grovfôr, kan foretaket få areal- og kulturlandskapstilskudd for grovfôr.

Trinn 2: Spredning av kompost

Hva er kompost - til forskjell fra talle?

Ferdig kompost er relativt homogen og lukter god jord. Den vendes og stelles slik at omsetningsprosessen fra strøblanda husdyrgjødsel (talle/flisblanda hestemøkk) skjer ved god tilgang på oksygen. Se veileder for [Tillaging av kompost og veileder til Gårdskompostering](#).

Næringsinnholdet i komposten skal dokumenteres ved jordanalyser. Egenprodusert kompost skal ha temperaturlogg som viser temperatur høyere enn 55 °C i mer enn tre dager.

Kontakt Landbruksrådgivningen (NLR-Viken, NLR-Øst eller NLR-Østafjells), dersom du trenger veiledning om kompostering, [bedømme jordstruktur](#) eller ta ut prøver til analyse. Kommunens landbruksforvaltning har verken kapasitet eller utstyr til å gå tungt inn i veiledningen i *Jordstrukturforbedrende tiltak og Bruk av kompost*.

Kan jeg få tilskudd for innkjøpt kompost?

Nei. Komposten må være egenprodusert. Se veileder for [Tillaging av kompost og veileder til Gårdskompostering](#). Næringsinnholdet i komposten skal dokumenteres ved jordanalyser. Egenprodusert kompost skal ha temperaturlogg som viser temperatur høyere enn 55 °C i mer enn tre dager. Opphavsmateriale skal dokumenteres i et [Råvaredokument](#).

Klimarådgivning (§ 31)

Utfyllende kommentarer til § 44 Klimarådgivning - § 31 i RMP Oslo og Viken

Formålet med tilskuddet er å stimulere til kunnskapsoppbygging hos bonden om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med sikte på å få gjennomført klimatiltak i jordbruksproduksjonen på sitt foretak. Disse tiltak inkluderer ikke bare tilskuddsberettigede tiltak, men også generell optimering av drifta som for eksempel redusert diesel forbruk eller redusert kalvedødelighet.

I tillegg til helhetlig gjennomgang av opptak og utslipp av klimagasser, skal det vurderes behov for tiltak som gjelder klimatilpasning. Med utgangspunkt i forutsetningene på foretakene, vil tiltak som gjelder håndtering av overflatevann, fordrøyingsdammer, naturbaserte renseløsninger, drenering, praksis som gjelder jordarbeiding og andre dyringsmessige forhold, være aktuelle.

Innholdet i klimarådgivningen og tilbydere skal være godkjent av Landbruksdirektoratet. I årets søknadsomgang godtas alle tiltaksplaner enten de er fra TINE, NLR eller Landbruksdirektoratet, er utfylt av bonden eller rådgiver. Hvis det er utarbeidet en *klimahandlingsplan*, er det derfor ikke nødvendig også å fylle ut Landbruksdirektoratets tiltaksplan. En klimahandlingsplan må også være underskrevet av rådgiver (krever ikke underskrift fra bonden). Håndskrevne notater eller dokumenter uten logo (TINE/NLR/ Landbruksdirektoratet) vil ikke bli godkjent i årets søknadsomgang.

To-til-en rådgiving gjelder kun for grovfôr og melk, hvor det er etablert et eget rådgivningstilbud med rådgiver fra TINE og NLR. Det vil si at en produksjon med for eksempel grønnsaker og korn som har mottatt rådgiving fra to forskjellige rådgivere fra NLR ikke er berettiget to-til-en rådgiving (høy sats). Rådgiving på kombinasjon av kjøttproduksjon og planteproduksjon er heller ikke berettiget to-til-en sats.

Et vilkår for tilskudd er at det utarbeides en tiltaksplan som legges ved søknaden. Det stilles ikke som vilkår for tilskuddet at foretaket gjennomfører tiltak, men rådgivning og utarbeiding av tiltaksplan skal gi bonden kunnskapsgrunnlag og motivasjon for å gjennomføre tiltak og driftsforbedringer for å redusere utslipp og tilpasninger til et endret klima.

Dersom det søkes om tilskudd for gjennomført klimarådgiving i flere søknadsperioder, er det et vilkår for å få tilskudd at det utarbeides ny tiltaksplan med beskrivelse av hvilke tiltak som er gjennomført eller igangsatt siden forrige klimarådgiving. At det er gjennomført tiltak sannsynliggjør behovet for ny klimarådgiving. Unntak fra dette gjelder der det er gjennomført delvis rådgiving.

Det er totalt tre tiltaksklasser som skal avspeile kostnadene ved rådgivingen. Tiltaksklassen to-til-en rådgiving benyttes der hvor gårdsdriften består av flere typer produksjoner, eksempelvis grovfôrproduksjon og melkeproduksjon. En-til-en rådgiving benyttes når gårdsdriften består av en enkelt produksjon, eksempelvis korn eller grønnsaker. Denne tiltaksklassen benyttes også i de tilfeller hvor produksjonen består av forskjellige produksjoner, men hvor det i inneværende søknadsomgang ikke kan lages en tiltaksplan som omfatter alle produksjoner på gården, fordi det ikke eksisterer et helhetlig rådgivningstilbud. Et eksempel på dette er (pr. 2022) at det ikke tilbys klimarådgiving for produksjon av svin, fjørfe m.fl. i kombinasjon med planteproduksjon.